

NỘI DUNG BÀI GHI MÔN SINH HỌC 8

Bài 56: TUYẾN YÊN. TUYẾN GIÁP

I. Tuyến yên:

- Vi trí: Nằm trên nền sọ, vùng dưới đồi.
- Cấu tạo: phân thành 3 thùy: thùy trước, thùy sau và thùy giữa.
- Chức năng:
 - + Tiết hoocmon kích thích hoạt động các tuyến nội tiết khác,
 - + Tiết hoocmon ảnh hưởng đến sự tăng trưởng, trao đổi glucơzơ, chất khoáng, trao đổi nước và sự co thắt cơ trơn (tử cung).

II. Tuyến giáp:

- Vi trí: nằm trước sụn giáp của thanh quản,
- Chức năng:
 - + Tiết hoocmon là tiroxin (TH, có thành phần là iốt) có vai trò quan trọng trong trao đổi chất và chuyển hóa ở tế bào.
 - + Tiết hoocmon canxitonin cùng với hoocmon của tuyến cận giáp tham gia điều hòa canxi và phot pho trong máu.

Bài 57: TUYẾN TỤY VÀ TUYẾN TRÊN THẬN

I. Tuyến tụy:

- Tuyến tụy là một tuyến pha: vừa tiết dịch tiêu hóa (dịch tụy) vừa tiết hoocmon
- Chức năng nội tiết do đảo tụy thực hiện:
 - + Tế bào α : tiết glucagôn làm tăng đường huyết
 - + Tế bào β : tiết insulin làm giảm đường huyết.
- => Điều hòa lượng đường huyết ổn định để đảm bảo các quá trình sinh lí diễn ra bình thường.

II. Tuyến trên thận:

- Vi trí: gồm một đôi nằm trên hai quả thận.
- Chức năng:
 - + Phần vỏ:
 - Lớp cầu tiết hoocmon điều hòa lượng muối Na, K trong máu,
 - Lớp sợi: tiết hoocmon điều hòa đường huyết (tạo glucơzơ từ protein, lipit)
 - Lớp lưới: tiết hoocmon điều hòa các đặc tính sinh dục nam.
 - + Phần tủy: tiết adrênalin và noadrênalin điều hòa hoạt động tim mạch, góp phần cùng với glucagôn điều chỉnh lượng đường huyết.

Bài 58: TUYẾN SINH DỤC

I. Tinh hoàn và hoocmon sinh dục nam:

- Tinh hoàn:
 - + Sinh sản tinh trùng.
 - + Tiết hoocmon sinh dục nam là testôstêron

– Hoocmon testôtêron gây biến đổi cơ thể ở tuổi dậy thì của nam: mọc lông, ria mép, lớn nhanh cao vượt, ...

- Dấu hiệu quan trọng đánh dấu tuổi dậy thì ở nam là: xuất tinh lần đầu.

II. Buồng trứng và hoocmon sinh dục nữ:

– Buồng trứng:

+ Sinh sản ra trứng,

+ Tiết hoocmôn sinh dục nữ ostrôgen.

– Hoocmon ostrôgen gây biến đổi cơ thể ở tuổi dậy thì của nữ: mọc lông, mông, ngực phát triển...

Dấu hiệu quan trọng đánh dấu tuổi dậy thì ở nữ là: hành kinh lần đầu.

Bài 59: SỰ ĐIỀU HÒA VÀ PHỐI HỢP HOẠT ĐỘNG CỦA CÁC TUYẾN NỘI TIẾT

I. Điều hòa hoạt động của các tuyến nội tiết:

– Tuyến yên tiết hooc mon điều khiển hoạt động của các tuyến nội tiết.

– Hoạt động của tuyến yên tăng cường hay kìm hãm chịu ảnh hưởng của các hoocmon do các tuyến nội tiết tiết ra.

=> Đó là cơ chế tự điều hòa các tuyến nội tiết nhờ thông tin ngược.

Ví dụ: Ví dụ cơ chế tự điều hòa của tuyến giáp, tuyến thượng thận.

II. Sự phối hợp hoạt động của các tuyến nội tiết:

Các tuyến nội tiết trong cơ thể có sự phối hợp hoạt động để bảo đảm các hoạt động sinh lí trong cơ thể diễn ra bình thường.

Ví dụ: Sự phối hợp hoạt động tuyến yên, tuyến tụy khi lượng đường trong máu giảm.